

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Szechenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára negyvedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. é. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál hozzátéve.

A „nyilttérű” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középposta, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

april-juniusi folyamára.

Egészévre . . . . . 12 forint.

Félévre . . . . . 6 „

Évnegyedre . . . . . 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középüztvári könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Kolozsvar, junius 11.

(D) Ha az osztrák dinastia birodalmának láthatárán végig tekintünk, s a külön próbák s nagyobb nemzetiségek különböző érdekeit megfontoljuk, azon következtetést kell kihuznunk, hogy Austriában soha valódi parlamentarizmus élet nem lehet, itt az állam sorsa soha sem lehet az összes nép közvéleményének kifolyása, hanem a népek különböző érdekeiből kifolyó követelések felett többnyire a fejedelem fogja gyakorolni a bírói jogot; s éppen ez a fő ok, a mely miatt Austria államférfiai mindannyiszor hasztalanul fogják megkísérteni azt, hogy széttevére a jogfolytonosságot egy tabula rasára állítsanak fel bármely fényes elméleteket.

A birodalom összegében oly majoritás nem lehet, melynek eszméi megnyugtathassák az egészet, Austriának még a legkedvezőbb állapotja a dualizmus, ha ez nincs, minden törekvés a pluralizmus felé irányul, mely a birodalom ennyi compactságát is a foederatio ziláltságával fogná kicserélni.

Ott, hol a népek közt kiegyenlíthetlen pártviszály létezik, a bírói jog mindig az uralkodóra esik vissza, s az ítélet bármennyire közvetítő legyen, azok közül, a kik felett ítélet mondatott, valamelyiknek kisebb-nagyobb mérvben veszto félnek kell maradnia.

Nálunk is utópia az, hogy a népek egymás közt most értsenek egyet; arról részünkről még csak álmodozni is régóta megszűntünk, sokkal több gyanúsítás, félreértés vagy ellenkező törekvés merült fel már is a felszínre, hogysem oly közel lássuk a népek testvériesedésének korszakát; mindenesetre valamelyik saját felfogása vagy álláspontjához képest a rövidebbet huzandja; s az igazság csak azt követeli, hogy a győztes fél az legyen, kinek programjában legnagyobb mérvben van képviselve a positiv törvényeknek, az ezeken alapuló egyéni szabadságnak s alkotmányos fogalmaknak.

Babel-tornyánál nem zavarodtak egy össze a népek mint minálunk; itt-ott a fontolatlan ellenszenvnek oly jelenségeit látjuk, a melyek még az egyéni érdek és öntudatoságnak is kudarczára ütnek ki.

Nézzük csak Erdélyt, e fészket a felkapottat vérmes és nyers igényeknek; itt minden borz ur a maga fészében, Szébenben a szász válik külön az oláhtól s magyartól, a mint ezt a fiatalság utóbbi majálisa is eléggé jellemzi; Szászvároson, a mint mai levelünk mutatja, az oláh szakad külön a szásztól s magyartól, saját érdeke ellenére; Kolozsvárt a magyar nem ismeri az oláhtól s szásztól — néhány kivételével — miniatűr képe az egész birodalom vegyes népei közt fenálló viszonyoknak.

Kérdjük, lehet-e itt birodalmi avagy csak országos valódi közvélemény is? és éppen, mert nem lehet, fejlődhet-e itt ki mostanság vagy talán valaha valódi parlamentarizmus élet?

Mindig a hatalomnak kell magát közbevetnie, neki irányoznia a belpolitika menetét, s a mennyiszor a hatalom nevében vissza fognak élni az állam nemesebb feladásaival, mindannyiszor azon elemeknél, melyek békületlenségben maradtak, támaszt találnak a kormányoknak oly törekvései is, a melyek a kivívott alkotmányos állapotok jogaihoz ütözköznek.

Ha ezen állapotnak meg is van azon jó oldala, hogy a dinastia befolyását folyvást erőben tartja, s egyszersmind a népeket a dinastia iránti kiválólagos hűségre utalja, mint a kitől várhatják nehéz belküzdelmeik

közt az egyedül igazságos ítéleteket; másrésztől tagadhatlan, hogy a birodalom népei éppen különböző elemekből való összealkotásuknál fogva kisebb nagyobb mérvben a kiskorúság bizonyos nemére vannak kárhoztatva mindaddig, míg a birodalom minden népei a szabadság eszményének felfogásában egyesülnek s a nemzeti kiváltságok helyett az egyéni szabadságot tartják az államélet főcéljának.

Későbbre jön még el ez az idő; sőt apróbb s nagyobb nemzetnek meg kell még addig ismerni saját gyöngeségét s tehetetlenségét, annál inkább, mert minél kisebb s a miveltség alantabb fokán áll valamely nép, annál nagyobbat képzel magáról, s minél korlátoltabb az ő politikai látóköre, annyival kevésbé tudja megmérni saját erejét; és ez természetesen is; a hangya nem ismer nagyobb hegyet a patkánturánál, mert saját nagysághoz képest annál magasabb tárgyat érzékelnem sem képes.

A szegény pásztor-viskóban született román, ha egy kicsinyt tanult Eutropiusból, már Jupiter fiának képzele magát; a szebeni szász azt hiszi, hogy Hermann városában ragyog a nagy német civilizatio keleti csillaga, s a mint meg lesz a vasut Galacznak, Szében fogja meghódítani Keletet; mi székelyekül azt hisszük, hogy ha kibocsátának néhány hét alatt meghódítók Moldva-Olahországot Bukovinával s az erdélyi oláh vidékekkel s királyfóddal egyetemben; a magyarok között is akárhány ember hisz a forradalom Demonsthenesének Szegeden mondott azon fényes tételében, hogy a világ-szabadságnak kulcsa a magyar nemzet kezébe van letéve.

Mindenik nemzetnek meg van a maga ábrándja s ambitioja, végre mégis csak annyival kell megelégednie, a mennyit az egymás és az emberiség közti rendszeres küzdelem által apránként kivívhat magának. Ezért köteles mindenki ragaszkodni a positiv törvényekhez, mert azokban az idők küzdelmeinek gyümölcsét bírja minden ország, melyeket ha felad vagy elveszit, évszázadokra esik vissza, s évszázadok küzdelmének vívmányait tette semmivé.

Ha ugrás nincs a természetben, van viszsza-hanyatlás, s így van ez az államéletben is. A mely ország pártviszályok által kockáztatja azt, a mit évezredekkel át kivívott, gyorsan eshetik oly helyzetbe, hogy küzdelmét legelől kell kezdenie.

A magyar nemzet nagy többségének érdeme az, hogy nem ragadtatik el az újítások által, ragaszkodik positiv törvényeihez, s bármily heves természetű, de a politikai téren hozzá van szokva a kitaratáshoz és a cesendes rendszeres fejlődéshez. Ezen hangulat biztosítja egy az országnak, mint a trónnak stabilitását; s innen van az, hogy bármennyiszor történtek a birodalom kebelében belviszályok, vagy újabb-újabb elméletek kísérletei; a mint a küzdelem kiforrotta magát, a magyar nemzet a dinastiában saját felfogására nézve kedvező bírói talált.

Ugy lesz az megint előbb-utóbb.

Egy kis eszmecsere.

Balafalva, junius elején.

A napokban itt helyt egy román notabilitással kivételesen, miután nem szokásom, most az egyszer mégis reá szántam magamat a politizálásra. Szóba jöttek a több rendbeli kiegyezési programok, azon kérdést intézte hozzám, hogy mit gondolok, mi lesz Erdélynek sorsa, ha a Lajthántulí rész kiegyeznék Magyarországgal. Erre természetesen egyebet nem felelhettem, mint hogy az unio Magyarországgal, vagy a legroszabb esetben Erdély fel fog szóllitani, hogy a Lajthántulí vagy inneni csoportozatához akarja-e magát csatolni. A polgártárs erre egy Scipiohoz méltó haragra lobbant, s megvetőleg kérdi, hát Dacia nem állhatna fel önmagára? Engedj meg uram, hogy őszintén feleljek, ti magotokat még mind az ábrándok országában képzelitek, s mindazokat miket némelyek felhasználtak önmagok érdekek elérésére, de ezt csak azért érhették el, ha népeteket mély álmából felébresztették, s ti még most is azokat mind valóságnak tartjátok; majd eljön az idő, s fel fog benneteket világosítani, csak késő ne legyen.

Hidd el uram, ha semmi politikai ok

nem léteznék is az ellen, hogy Erdély egy harmadik vagy negyedik csoportozatot képezzen, mindamellett csakis financiaiális tekintetből sem állhat fel önmagára. Igenis uram, akár mitevések leszte, előbb-utóbb Magyarországhoz kell hogy kapcsolja magát Erdély.

Hogy Erdélynek egy külön törvényhozó országgyűlése lehessen, s azon esetben a birodalomban nem dualizmusnak, hanem quadralizmusnak kellene lenni, ha Horváthország is azon kívánatot követelné, hogy Erdély és Horváthország országgyűléseinek éppen ezen hatáskörének kellene lenni, a mint egyfelől a birodalmi tanácsnak, másfelől a magyarországi országgyűlésnek: ebben pedig, hogy a kormány beleegyezzen nem igen hihető.

De föltéve, hogy ezen külön állásba a felső kormány belé is egyezne, egy financiaiális tekintetből lehetetlenség; hogy önmagára fenálljon.

Nem hiszem, hogy e hazának oly lakója létezzék, ki azt állithatná, hogy nem fizetünk elégséges adót, s az ország még nagyobb adóztatást győzne meg. Az 1862-dik évet fölvéve volt Erdélynek minden direct és indirect adókból, álladalmi javakból, és különböző javakból pótlékokkal együtt 11,631,524 ft, és földtermentesítési pótlék 2,204,728 s így összesen 13,836,252 forint. Már most tekintsük át, ha Erdély magára fenálló ország maradna, mik volnának kiadásai. Báró Csoernig a közös kiadási részesülést 42 $\frac{1}{2}$ %-nek teszi a szent István korona országoknak szemben az örökös tartományokkal, s így Erdélyre 8% esnek.

A 13,836,252 forintból 1862-ben fölment beligazgatásra 2,617,208 forint.

A földtermentesítés és dézma kárpótlás, a mint számítják 70,000,000 forintra fog rugni, ennek 5% kamataja 3,500,000 forint.

Miután egyszer már hozzá kell fogni a törlesztéshez, s ha egy évre csakis egy per centet számítanak törlesztésre, úgy leszen 700,000 forint.

A közös kiadások tettek 261,248,024 ft, ebből 8%-ot számítva teszen 20,899,842 forintot, de miután a vám jövedelem 14,154,300 ft, s ennek is 8%-ja tenne 1,132,344 ft, ezt levonva a közös kiadásból maradna: 19,767,498 forint; összesen 26,584,706 ft s így ez évi deficit lenne 12,748,484 ft.

Miután Erdély nincs annyira népesítve, semminemü industriában oly fokon nem áll, mint az örökös tartományok, úgy igazságosan a közterhekbe való részesülést többre nem lehet tenni, mint 6%-re. De így is a kiadás lenne 21,642,831 ft, a deficit pedig 7,894,377 az első esetben kellenék a direct adóra többet, mint 400%, a másodikba majd nem 200% pótlékokat tenni, ezt pedig Erdély nem bírja meg; s miután financiaiánk így áll, láthatja ön, hogy önmagunkra föl nem állhatunk. Erre politizáló pajtásom egyet nagyot sohajtott, s jó éjszakát kívánt.

Az udvari elfogadás Budán.

Lapunk utóbbi számában röviden említettük a jun. 8-ki udvari elfogadást, most a „P. N.” után adjuk a részletes közlést.

Junius 8-án reggeli 10 órakor kezdődött az udvari elfogadás, és tartott közel egy óráig.

Császár ő Felsége haszár ezredesi rubát viselt. Fogadta a főnemesség, megyék, városok és más hatóságok küldöttségeit. Megjelentek ezenkívül az elfogadásra a magyar tudományos Akadémia küldöttsége: az elnökök Desewffy Emil gr. és Eötvös József báró vezetése alatt Deák, Lonovics érsek, Mikó Imre gróf és Sennyei Pál báró igazgató tanácsstagok, továbbá Korizmic László, Zsoldos Ignác, Lónyay Menyhért, Paun, Stoczek és Nentwich rendes és levelező tagok.

Megjelent a földhitel-intézet küldöttsége: Desewffy Emil gróf elnök, Korizmic László, Horváth Boldizsár, Csengeri Antal, Lukács és Frank.

Erdélyből szintén tisztelegtek a főnemességből Mikó Imre vezetése alatt Bánffy Albert báró, Kornis gr., Radnótfáy S.

Esztorgamnye küldöttségét a primás mint főispán vezette be, bemutatván a megye adminisztratorát Forgách grófot, ki viszont a küldöttség tagjait mutatta be. E küldöttség oly nagy számból állott, hogy a nagy elfogadó teremben fogadta ő Felsége.

Az elfogadás alatt császár ő Felsége általában mindenkiel magyarul társalgott.

A főnemességet az ország primása vezeté elő, következő szavakat intézvén ő Felségéhez:

Felséges Császár és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

Ha Felségednek mindig boldogító és üdvözítő minden megjelenése hazánkban nagynál nagyobb öröme ragadta keblünk: egy a tegnapi legkegyelmesebb fogadtatás alkalmával hozzánk intézett királyi és atyai szavai megmagyarázhatlan mérvben emelték örömlünk, és végtelentül fokozták háláérzelmlünk.

Felséged eme valóban atyai szavaiból lelkesedve és hálásan megismertük, mikép Felséged bizs és bizik nemzetünk hűségében, — mikép Felséged reményli hazánk boldog jövőjét, — s mikép szerete nemzetlünk, azt atyáskodó törekvéssel a legboldogabb jövő elébe vezetni is kívánja.

(Mindezeket halljad te, szép magyar hon.)

Mindezek, Felséges Urunk Királyunk, a legbensőbb, a szív rejtekeit is megható háláértre lelkesítenek és köteleznek bennünket. Ezek vezetnek Felséged királyi trónjához határtalan bizodalommal, hogy örök hűségünket, törhetlen ragaszkodásunkat, teljes szeretetlünk és háládatosságát duzzadt szívünk királyi trónja számolyához tegyük.

Sóhajtozva, zokogva esedeklünk Felségednek, kegyeskedjék atyai kegyelmével eme tiszta örömtől áthatott szívünk örökkön örökké tartandó háláját és hódolatát elfogadni. Mi annál buzgóbban kérni fogjuk az egek Urát, miszerint Felségedet Felséges királylünkkel, szerete tisztelt magyar honanyánkkal, mennyei malasztival támogassa, s adja mielőbb elérnünk ama óhajtra várt napot, melyen Felségednek, mint már dicsően megkoronázott Urunknak, Apostoli Királyunknak, ha lehetséges még nagyobb hűséggel, forróbb ragaszkodással, mindeneiket felülmuló hálával és szeretettel hódoljunk, és százzorta, sőt ezerszer kiálthassuk: Éljen a Király! Éljen!

Ő Felsége választáslapunk utóbbi száma hozta.

A magyar Tudományos Akadémia Elnöke következőleg szólt:

„Felséges Császár és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

Azon hazai Intézet, melynek küldöttsége Felséged előtt megjelenhetni szerencsés, a tudományok mivélésére és terjesztésére, s a magyar nyelv emelésére van rendeltetve. Felséged boldog emlékezteti nagy Atyja, I-ő Ferenc királyunk uralkodása alatt, egy általa szentesített törvény adja által az Intézet léte és keletkezésé módját emlékül az utókornak. — Nem sokkal később érezette Felséged nagy bátyja, V-ik Ferdinánd királyunk Intézetünkkel legmagasb kegyelmét, midőn annak tökéjét nagylelkűen gyarapította, — Felséged pedig néhány évvel ezelőtt redelte meg, hogy Alapszabályainkba igattassák be, miszerint Intézetünk Felséged különböző oltalma alatt áll, és csak most legközelebb történt, midőn megértette cs. kir. Felséged az országgal, hogy e szavaknak a gyakorlatban micsoda értelmet méltóztatik legkegyelmesebben tulajdonítani. Nem említem, Felséged dicső őse, a Nagy Mária Terézia királyné, és lánglelkű elődje II. József császár, a tudományok érdekében mit és mennyit tettek és alkottanak hazánkban. Mindezek emléke kitörölhetlen betűkkel van bevésvé a magyar keblekbe. Van tehát régtől óta nagy és méltó oka a magyarnak a hálára. Fejedelmei azon nagy és szép czélokat és érdekeket, melyeket minden nemzet, mely önbecsüléssel bír, és maga iránt hű maradni tud, a legszentebbeknek és legdrágábbaknak tart, megértették és előbbre is vinni segítették. Az ily bölcs fejedelmi tettekből fűzheti össze a gondviselés és idők kedvezése, a Fejedelmek és népek ildoma, azon kötelekeket, melyek, mint tartós szilárdaság kapcsolok, az uralkodókat és házaikat népeikkel összefoglalják. Azon hit, hogy a legmagasb szellemi érdekek tekintetében egy és azonos az álláspont és felfogás uralkodó és nemzet között, valamint erős és nélkülözhetlen alapja a Trónoknak, ugy egyike az államokat fentartó erők legfontosabbjainak. Felséged azon kegyelmének, melylyel Intézetlünk legújában szerencséllette, az idő, melyben élünk, adja meg valódi jelentőségét. Felséged nem csupán pénztárunkat növelte nagylelkü adományával. Azt hozta meg nekünk Felséged, mire nagy szükségünk volt és van. Új támaszlop-pal ruházta fel ama hitet, új életet adott szebb és jobb jövőnkbe vetett reményeinknek! Fogadja Felséged ezért legközelebb és mélyebb háláérzéseink kifejezését. Bennünket csak az Akadémia küldött, de midőn örömről szólunk, meg vagyunk győződve, hogy a közörmök, midőn a mi hálánkat emlíjük,

hogy a közhálának vagyunk tolmácsai. Tudja Felséged, hogy ama két erénynek életfáján virulhat fel egyedül a harmadik, a szeretet, — és hogy ennek virágai teszik fel amazokra a koronát, s hozák meg tápláló és áldáshozó gyümölcsöket.

Intéztünk a maga saját körében az említett nagy czélok felé törekedni mindig. Azon kegyelemben, melyet Felséged részéről tapasztalni szerencsés, egy igen nagybecsű felbátorítást szemlél, és az új üszítőn lesz reá nézve, hogy eddigi üvényén megmaradjon. Az pedig, hogy Felséged azon magyar hazafiak hosszú sorának élére méltóztatott magát helyezni, kik szép és jó közczél iránt felmelegülve sajátjokból emeltek épületet intéztünknek, ez drága jutalom reájok nézve, és szentesítése közszellemünk ilyen irányának! Legyen arról meggyőződve Felséged, hogy az oly tények értelme, melyek mutatják, mikép a Fejedelmi szót Fejedelmi tett szokta követni, a magyar felfogni és hálás kebelbe szorosan zárva, megőrizni is képes, — s legyen meggyőződve Felséged arról is, hogy ezen intézet, melynek háláját hoztuk el Felséged trónjához, soha sem fogja felejteni, hogy ő nem lehet más, mint tudományos Akadémia, de hogy neki mindig magyarnak kell maradnia.

Ő Felsége válasza:

„A mily teljes meglepéssel győződtem meg tegnap az ország gazdasági s egyéb anyagi érdekeinek előmozdítására czélzó örvendetes haladásról és buzgó törekvésekről: ép oly szíves örömmel szemléltem és üdvözöltem itt Önöket, mint kedvelt Magyarországom szellemi érdekeinek ápolóit és képviselőit.

Ezen kettős érdekeknek egymást kölcsönösen gyámolítaniok, kiegészíteniök kell; és csak mindkettő: az anyagi és szellemi jólét együtt és egyesítve képesek az országot boldoggá tenni.

Önök ezen czél felé törekvenek, vezéreltetve hazafias érzület, s a tudományok iránti szeretettől. Én pedig eme törekvést azonfelül országglói egészbb feladataim közé számítom.

Szívesen járultam tehát ez alkalommal is azon magasztos czél elősegítéséhez; meg lévén győződve, hogy adományom Önök kezében termékeny magként gyümölcsözővé válik.

Kedvesen veszem Önök köszönetét; igyekezzenek Önök és a magyar Akadémia, hivatásukhoz biven, továbbá is buzgalkodni a tudományok ápolása és a művelődés terjesztése körül; s egy oly nép, melyben már is annyi nemes tulajdonok gyökeret vertek, azért bizonyára hálás leend.

Egyébiránt fogadják abbeli biztosítástomat, hogy a magyar tudományos Akadémiát ezentúl is királyi pártfogásban megtartandam.

Az elfogadást követő délutáni órák kezdetén időről-időre népesedni kezdenek az utcák, melyeken át ő cs. k. Apostoli Felsége a versenytérhez jutandó volt; három óra után pedig, midőn Felséges Urunknak közeledése várható volt, a régi német színház terétől kezdve egész a sorokai rompóig ezerek képeztek élő sorfalat, és a Felség közeledtével az őszinte hódolat és szeretet „éljenek” hangzani kezdvén, az öröm és lelkesedés mindvégig szüntelenül hangozott. A hódolat ezen őszinte nyilatkozataihoz igen megható és szép részleteket nyújtott az irányul szolgált utvonalon eső épületek és paloták lobogókkal és szőnyegekkel ünneplés feldíszítése s azok között a gr. Károlyi György és Csekonics-palota, — melyeknek ablakából a zászlók és szőnyegek egész serege lengedezett. — A versenytér a néző páholyok felett a császári ház színeit előtűntető nagyobb zászló lobogott; az udvari páholy bitor-báronnyal kibérelve a szokott jelvényeket aranyozott ékítvényekben ragyogtató. A páholyokban, a külön székeken, zárt székeken, magán a versenytéren nagyszámú idegenek, azok közt külországiak, különzetbeliek, legtöbben azonban a vidékről, különösen Bihar, Csongrád, Békés, Borsod, Heves és Arad megyékből voltak szemlélhetők. — Az udvari páholytól jobbra és balra, a kiváló osztályok díszesen öltözött hájos nő-koszorúja, a különféle és zárt székekben pedig a műveltebb társadalmi osztályok zöme foglalt helyet. — Öt percczel négy előtt jelent meg ő cs. kir. Apost. Felsége, s b. Wenkheim Béla egyleti elnök által hódolatoljesen a kegyes megjelenésért legmelegebb köszönet nyilvánítása mellett fogadtatván, a mint az udvari páholyban legmagasabb személye feltűnt, a jelen levők örömiradásban örtek ki. A császári páholyban ő Felsége az őt oda tiszteletteljesen felkísért b. Wenkheim Béla és gr. Károlyi György ő excejával méltóztatott egy ideig társalogni, majd a közönséget és a versenytéreni mozgalmat méltatván figyelmére.

A második futtatás végeztével udvari páholyát odahagyván, a gyepen a nagy és válogatott közönség közt volt kegyes megjeleni, hol váltogatva majd néhány kiválóbb idegenekkel, majd főuraink egyeseivel és a katonai kar főbbjeivel derűlten és nyájasan társalognán, az egész harmadik futtatás alatt ott mulatott. — A negyedik futtatás kezdetén a pályabírák páholyában foglalván helyet, onnét szemlélte a futások esélyeit, s a jelenlevők közül többeket kegyesen megszólítván, kir. helytartó gróf Pálffy Mór ő exceját is ismételve megszólítani méltóztatott.

A verseny végeztével, mihelyt a közönség észrevette, hogy ő Felsége indulni kész, a léptei-

nek rést nyitó sereg rendkívül hő örömirádása a később kocsjai körül seregglő ezernyi, meg ezernyi közönség által épp oly lelkesedetten viszhangoztatott.

Az esti 7 órakor tartott udvari ebédhez legmagasabb meghívás folytán a következők valának szerencsésnek megjelenhetni: Helytartó gróf Pálffy Mór, Ranolder János veszprémi, Haas Mihály szatmári, Peitler Antal váci, Girk György pécsi rom. kath., Sztójkovics Arzér budai g. n. e. püspök, gróf Czirák János, Szőgyényi László, b. Vay Miklós, gr. Majláth Antal, gr. Eszterházy Miklós, Jankovics alelnök, Jagasics alelnök, gr. Dessewffy Gyula, báró Apor László, gr. Szécsen Antal, gr. Forgács Antal, gr. Apponyi György, gróf Mikó Imre, gróf Festetics Ágost, gróf György László, Marczibányi Antal, b. Nyáry Antal, gr. Zichy Emanuel, b. Orszay György, gróf Károlyi István, gróf Königsegg Hugó, gr. Hunyady József, Sigray Fülöp, Haller Sándor, Karácsonyi Guido, Wenkheim Rudolf, Pálffy József, b. Kemény Zsigmond, gr. Csekonics János, gróf Andrassy Manó, gróf Andrassy Gyula, Deák Ferencz, gr. Ráday Gedeon, báró Wenkheim Béla, b. Majláth Ágost, Petrovics István, gróf Cebrian László, gróf Teleki Sándor, gr. Festetics György, Lónyay Gábor, Korizmicz László, Somsich Pál, gróf Pálffy Pál, b. Sennyey Pál, Wodianer Albert, Sárközy Titus, Ürményi József, dr. Czillebert Robert, Peterdy Gábor, Szeghő József, gr. Waldstein József, gr. Széchenyi Ödön.

Az udvari ebéd alatt a várak előtti téren egy katonai zenekar és Sárközy magyar népzene-társasága felváltva játszottak. Már az ebéd ideje előtt kezdett a közönség a várak körüli téren gyülekezni, s midőn a Pestről 9 óra tájban megindult fáklýásmenet az alagut előtti téren a budaiakkal egyesülve a várba felérkezett, oly roppant tömegré szaporodott, hogy a mintegy 3000-nyi fáklýavívők csak nebezen hatolhattak előre.

A fáklýásmenet, három katonai zenekarral a főherceg Albrecht uton vonult fel a várba, lengő zászlókkal, s az ország ezimeret ábrázoló színezett táblákkal élénkítve. A várak tágas tere kicsinynek mutatkozott a fáklýavívők befogadására, s ezeknek azon része, mely már ott helyet nem talált, egész a Teleki-palotáig nyúlt fel. Az élénk színtű nemzeti zászlók, a szinte beláthatlan fáklýasor, a lelkesítő zene, s a minden pillanatban megújuló örömiradások egy oly nagyszerű kifejezést mutattak a testvérvárosok lokossága hű ragaszkodásának, s kitörő lelkesedésének a szeretett Fejedelem iránt, melyet leírni lehetetlen; főképp azon pillanat, midőn ő Felsége a ritka szépségű látvány szemléletére az erkélyen megjeleni kegyeskedett, s ennek folytán a lelkesedés tetőpontját érte — oly lélekemelő benyomást tett, hogy annak emléke mindnyájunk szívében, kiknek a kedvező sors azon szerencsét juttatta, hogy ennek közvetlen tanúi lehettünk, feledhetetlenül marad bevésve.

A fáklýásmenet, valamint jövet egy menet gr. Pálffy Mór kir. helytartó ő excja laka előtt haladván el, lelkesülten éltette ő exceját.

Lapunk terjedelme stük arra, hogy ő Felsége Pesten mulatásának részleteit tüzetesebben adjuk, mai „Különféle” rovatunkban egy pesti levél azt általános vázlatban jellemzi.

Ő Felsége e hó 9-kén éjji 11 órakor hagyta el a fővárost, miután több hazai intézeteket, s egyes kérelmező szegényeket fejedelmileg ajándékozott. Világtalan festészlük Mezeire is kiterjedt ő Felsége figyelmé, kit 100 firtal gyámolított. Eltávozása előtt a következő legfelsőbb kizíratott intézte a kir. helytartóhoz:

Kedves Gróf Pálffy!

Kedvelt Magyarországom szívbeni időzésem alatt a testvér fővárosok lakosságának valamennyi osztályából s rétegeiből, mint szintén az ország minden részeiből folytonosan jobbágyi hű ragaszkodásnak meleg s félreismerhetlen bizovítékait tapasztaltam.

Meghatva azon szívélyes bizalomtól, mely atyai szándékaimat legjobban visszatűkrözi, meghagyom önnek, miszerint mindnyájuknak őszinte köszönetemet, s teljes hajlandóságom biztosítását kifejezze.

Midőn kedves Magyarországomat, hol örömeim töltöttem volna több időt, elbogyom, magammal viszem a nemsokára visszatérhetés kedves reményét, hogy akkor azon örvendetes művet, melynek mindnyájuk szívén kell állandóan fektüdnie, úgy, miként azt megérkezésem napján ünneplésesen kijelentem, befejezhessem.

E részben Isten oltalmába vetem bizalmamat, s elvárom minden hű magyarnak tett-erős gyámolítását.

Budán, június 9-kén 1865.

Ferencz József, s. k.

Lapszemle.

Az államminister ur lapja a „Botschafter” félhivatalos jó arcot csinál a Pesten történt nyilatkozatoknak, ő Felsége nyilatkozatait taglalva, midőn abban a „lehetőségig” szót felleli, magát egészen boldognak érzi, mintha mondaná, hogy e „lehetőségig” szó még a februári párens teljes érvényét is ma-

gában foglalja. Mind a mellett most a „Botschafter” egy kissé más hangon beszél, mint a hogy szokott, midőn a verwirkolás elmélete mellett kellett küzdenie, most látja, hogy csakugyan létezik egy Magyarország s annak saját királya, a ki egyszerrmind Austria császára. A „Botschafter” alábbi cikkében ezen distinctiót megtaláljuk, s ez csakugyan elég haladás föle.

„A császár és király — írja a „Botsch.” — az ő magyar királysága fővárosába megérkezett s a legúszább öröm s legüldömösabb hódolat jeleivel fogadtatott. A királyság primásának vezérlete alatt összegyűltek a főméltóságok, a nemesség és testületek a császári (miért nem királyi?) várba, ő Felségének tiszteletüket s hódolatukat tenni. A császár és király feleletje egy történelmi momentum jellegét hordja magán, s a látogatás esetleges alkalmán felismerhetőleg feltűmelkedik. Az ország értéte fejedelme szavát, s nem csak fülleivel, de szívével s értelmével együtt hallandja. A szózat a birodalom életkérdéséről szólott, a mi Magyarországnak is életkérdése, s a mit az kifejezett, az oly jótékony, hogy az a Lajthán innen, mint azon túl a legvalódiobb megnyugvást idézendő elő. A császár és király a magyar néphez bizalommal fordult, s reméljük, hogy e bizalom viszhangozása lel. „Most mint mindig — mondá a császár — batározott akaratom magyar koronám népeit a lehetőségig kiélegeteni.” Ki nem osztja szívéből ezen császári szavakat? ki nem kívánja, hogy Magyarországnak népei, a mennyiben lehet, kiélegettessenek? A Lajthán inneni népek fejlődéssel örömeit egyetértéssel s loyális őszinteséggel s minden fentartás nélkül osztognak ezen kívánságban.

Jellemezve a lap ő Felsége egész beszédét, mit a primáshoz mondott, így folytatja:

„Készségesen elismeri a fejedelem az ő népek jogait, melyek a fejedelem részéről kötelességeket vesznek igénybe, mert a császár a külső jogokról s kötelességekről szólott. Azonban — úgy hiszi a „Botschafter” — a jogok elismerése a közbe jött körülmények helyes méltatása mellett történetik, a melytől függ az, hogy a kiégyenlítés czélja elérhető legyen. Mig Magyarország specialis kívánatainak méltatása kilátásba hozatik, ugyan akkor említve van a monarchia hatalmi állása s a gesammt-monarchia jóllete, s erősbtlése, úgy, hogy az érem előrése mellett annak hátrésére is tekintet van.

Ezen beszédben Austria alkotmányos császára a magyar királyal teljes harmoniában áll, s ha a beszédben a Magyarország iránti jóakarotnak egy meleg lehellete lebben el, a birodalom többi része azon nem aggódhatik, a mit a magyar király ad, azt a császár a birodalomtól nem veszi el stb.

„Mi szerencsét kívánunk Magyarországnak azon vidor reményekhez, melyekre királyuk szava jogosítja és szerencsét kívánunk magunknak is, hogy mi ezen reményekkel oly szívből egyetérthetünk. Itt világosan kitűnik, hogy a korona a pártok felett áll (örvendünk, hogy valaha a kormánylapok is kezdik észrevenni, szerk.), s hogy a monarchia az, ki birodalma minden népeinek érdekeit tekintetbe veszi, s megtaláljandja a legjobb útát arra, hogy a részt az egészszel kibékítse, s az őszes birodalmat megnyugtassa stb.”

De nézzünk távolabb, tekintsük hogyan ítélnek külföldön ő Felsége magyarországi utjáról, s a magyar királyság elhivatásáról. Franciaország egyik legkomolyabb s tekintélyesebb lapjában a „Revue des deux Mondes”-ban Forcade a hirhedett francia publicista ez eseménynek a következő cikket szenteli:

„Van egy nagy birodalom, melyről egy idő óta keveset beszélnek, s melynek előmenetele iránt a világ örömeit érdeklődnek, ha végre valahára ennek kormánya a bölcs nemes-szivűség kívánalmait akarná követni. E birodalmat nevezik Austria-nak. Előestvén áll-e Austria egy oly kifejlésnek, mely a kormányokat és népeket megfijitani s erősíteni szokja? Mi kívánjuk s reméljük azt, Austria-ban ma minden lelket egyedül a magyar kérdés foglalkoztat. Itt többé nem komplikált szervezetekről van szó, melyek annyiszor megbuktak, hanem végleges kiegyenlítésről. Magyarország valóban appellált a császárhoz. A magyar gazdasági-egylet azon gondolatra jött egy küldöttséget meaesztetni Bécsbe, mely a fejedelmet felkérje, hogy a helyszínén az ország helyzetét megtekintse. Ezen gazdasági-egylet nem közömbös mágnások egylete, de önkéntes képvisellete Magyarország érdekeinek s erejének. A császár ezen küldöttség elfogadása s azon ígérlet által, hogy a löversenyre megjelenik Magyarországnak nagy reményeket élesztett, melyeknek remélhetőleg semmi ministeri befolyás — mely magát négy év óta az austriai házra nézve haszontalannak (a „P. L.” szerint nutlós) tüntette fel — ellene nem állhat. A császár megígérte, hogy Budán a magyar akademia küldöttségét fogadja, s bizonyosnak látszik, hogy e küldöttségben a nagy patrióta Deák is részt veend. Ott egy neme a barátságos találkozásnak fog megtörténni a császár és azon férfiak közt, a kik Magyarországnak, ha nem is törvényes, de erkölcsi képviselétét képezik. Kedvező alkalom nyílik ott

az egyetértésre, oly jelek mutatkoznak, melyek úgyelmét a reményét keltik fel Európában mind azoknak, kik a néptörékvésekké készek részvéttel csatlakozni. Itt az alkalom az osztrák ministerekre nézve annak bebizonyítására, ha van-e szellemükben mélység, s jellemükben erő; de kivált Austria császárságának nyujt ezen ünnepléses találkozás szép szerepet, alkalmat egy oly emelkedett-ségteljes lépésre, hasonlóra a Mária Teresiához, a minők szerencsés ihletésnél fogva némely válságos szempillantásban az austriai házbólí fejedelmeknek sikerültek, s melyek által ők magok iránt derék és hős rokonszenveket keltettek föl. És mert nem csak a császárságnak, de a felvilágosult Európának érdeke az, mely fölkeri a császárt, hogy csak saját nagyszivűségére hallgasson, s a mi keletünk népének nyújtó szölvá élet élebenségét újból visszaadja, ezen kibatásra képes fényes és lovagias néptörzsnak, mely a természettől hivatva van keletre irányult előőrseivel a mi közös civilisatiókat képviselni, védeni és kiterjesztetni.”

Kül- és belföldi levelezés.

Szászváros, június 2.

A közelebbi négy nap eseményeit rajzolom, szorosan ragaszkodva a tényekhez; nem követve phantasiám csapongásait, reflexióim ok-kutatásait.

Tanuságot merithet belőle a jelen nemzedék, adatul szolgálhat a jövő kornak.

Május 29-én reggel 9 óra előtt az első papi szállásra gróf Kun Kocsárdhoz gyűltek össze az értekezletre egyesereglett tanárok, a vidéki lelkészek és birtokosság egyrésze, honnan 9 órakor harangzúgás közt vonult ez ünnepléses menet a vár-falak közt egy ref. mellett keresztényi tñrelemmel álló luth. és ref. templomok utóbikába.

Az egyház belseje egyszerűen díszítve, a karzatokon a tanuló ifjuság lecsüngő lobogókkal, közönség zsufolva.

A szokott egyházi énekek után műkedvelők kara nyitá meg az ünneplést Kölcsey himnuszával. Szószékre állt először Pap István szászvárosi első pap, buzgó könyörgéssel kérve áldást az ujonnan emelkedett oskola falakra, virágzást a tanodának századokról századokra. Ezután Dáné István szászvárosi második pap és tanár tartott egyházi beszédet, alapul vévén Sz. Pál Philippieliekhez küldött levele I. rész 11 és több következő verseit. Beszédéből néhány eszmetörédeket közlök: „Nem halt ki, nem aludt el az ősök szelleme; köztünk jár és tesz, csak a viszonyokhoz képest választja tevékenységi körét. A 6 dik század Kun Kocsárdja a vérmezőn vészelt el, a 19-dik századé iskolát épít és biztosít; csak az eszközök különbözök, a czél egy. A czél, melyet a bazafi választ, ne legyen muló és köznapi, hanem örök, mint az istenség, ekkor korunk nem lesz kitért lépésű, melyen a jövő kor történése ugorva szökken át, hanem téres magaslát azon útban, mely a nemzeti dicsőség templomába vezet. Kérdéses teszi: 1) minő iskola ez, melynek fölszentesítési tñnepét tñljük; 2) minő czél van föllállításához és fentartásához kötte; 3) mikép eszközölhető e czél elérése.

1) Ezen iskola nem nemzetiségi vagy felekezeti, hanem Jézus által épített alapon emelkedett, a lelkiismeret szabadságának mély öntudatából, annak biztosítására.

2) Ezen iskola czélja: hogy növendékeiben az ész világosuljon, a szív nemesüljön. A gyermek olyan, mint az isolált villanytelep, lekötve van benne, miként a plus és minus, a jó és rossz hajlamok, érzelmek összeve; feloldani egyiket, megkötni a másikat, földadata iskoláinknak. A miveletlenség, korlátolt felfogás nemes érzelmeknek nevez olyanokat is, melyek önmagokban gyalázathozók. Szeretni az Isten balhit méltul; szeretni a hazát szennyes önérdék nélkül, igazsággal és méltányossággal lenni a más nemzetiségtől és bitfelekezettűkhez, szeretni a rendet, mértékletességet, munkásságot: ezeket óhajjuk növendékeink lelkébe oltani, gyümölcsözővé tenni.

3) Teljesítések vetekeve kötelességeiket ezen intézet körül a vezetők, szülők és pártfogók. Minden iskola alkotmányos fejedelmhez hasonlítható, csak tanácsosai, ideiglenes vezetői hibázhatnak, ő maga nem; ezt soha sem szabad senkinek pillanatnyi való vagy képzelt bánatalkamért feledni. A szülők jó példa által bassanak a család kebelében és gyujtsák meg korán a jó, igaz és szép szeretetének lángját gyermekeik kebelében, hogy azt az iskola tovább ápolhassa és ne kelljen az elvétett családi növelés miatt annyi felszeggel küzdenie. A pártfogók ne feledjék, hogy ezen intézet ügye csak előbbre van ez idő szerint vive, de bevégezve koránt sincs. Mi iskoláinkat az örök baza szeretetre építjük, a mely forrásból eredett művelődésünk folyamata, csak abból táplálkozhatik tovább. Legyen ezen új erőre ébredt tanoda árnyatadó élőfa nemzetiségünknek oázis föltűt; legyen erős támasza a hazafiság, keresztényesség és közművelődésnek!

Végre Szabó György a szászvárosi ref. tanoda igazgató tanára szónoki beszédében részletesen kifejté, milyennek kell lenni az ösmerek által őszhangzólag kiképzett erényes embernek, milyennek kell lenni azon élő köveknek, a gyermekeknek, kik ezen intézet anyagi falaihoz méltó szellemi épület fölemelésére építelkővek gyanánt szol-

gáljanak. Legyen ezen épület falzata a tudomány és ösmeret; ajtája, küszöbe a szorgalom; tűzhelye és oltára a csinoság, takarékoság; oszlopai a fejelem és jó rend; ablakai a fülvilágosodás; boltozata, fedélzete a kölcsönös kimélet, türelem és szeretet. A szászvárosi tanoda történetéből is mutatott fel szónok néhány képet.

Bezárt a lélekemelő ünnepélyt 12 $\frac{1}{2}$ órakor az énekkar Vörösmarty szózatával.

Szászvároson és vidékén hossza szomorú napok után egy feledhetetlen, örömdetes esemény, sőt felhők közül kivillant fényugár volt ez.

Délután 2 órakor 200 területű közbéd kezdődött a tanoda új szárnyával szemben fekvő gróf Széchenyi Istvánhoz címzett egy emeletes vendéglő nagy termében. Az oláh értelmiség közül, bárha jelenleg a tanoda népességének $\frac{1}{3}$ -a oláh nemzetiségű (325-ből 107), és bár napokkal azelőtt fel voltak szólítva a közbédben való részvételre, senki nem jelent meg; templomban is csak a szülők közül néhány volt jelen. Javában folyt az áldomás, hangzottak a lelkes pohárköszöntések, első helyen a fejedelemért, aztán testületkért, egyesekért, kik az ünnepély fő létrehozói voltak, midőn 3 $\frac{1}{4}$ óra tájt megdöbbenő vészkiáltás némit el minden ajkát „égés van, ég az új iskola.” Az épület új szárnyának fedelét alól, pár ölyvre azon helytől, hol a régihez van toldva, vékony füst oszlop szivárgott és néhány lángnyelvecske tört elő. Pár perc múlva belső fejszecsapásokra hullani kezdett az ég zsendely és a keskeny nyíláson Veress Pál (a fejevári káptalan jószágigazgatója alvinczen) feje tűnt elő, és alant álló nép hangosan megjelenezte. Néhány pillanat alatt az ég zsendely le volt tépve és a tűz pár korsó vízzel leöntve.

A padlásra járó ajtó be volt zárva, úgy, hogy az első oltásra sietőleg sarkából kivette feszítették le. A zárva talált ajtón belül személtől jött az oltókkal egy fiatal kocsis, rögtön elfogták és az oda érkezett csendőrkapitány felügyelete alá vette. A törvényszék bizonyosan ki fogja deríteni a részleteket, én csak annyit írok, minden gyanusítás nélkül, a mennyi kétségtelenül megtörtént.

A szándékos gyújtás jeleit, mint szemtanú írom ide. A tűz a szarufa és zsendely közé tett anyagból terjedt, a szarufa mintegy 4 lábnyi hosszúságban 1-4 vonalnyi mélyen szenesült, szerte szét a gyulás helye körül sok elhuzott és eldobott gyufa; ezenkívül egyszerű papír tokban néhány szálgyfát és egy kis csomag rongyot találtak a feljártól nem messze.

Mint ahogy a gyújtással vádolt kocsis közeli ismeretségben állt azon ifjúnal, ki a lapokban már említett május 14-15-diki demonstratio vezetője volt, alkalom szerint megemlíthetem, hogy a tanodai előjáróság atyai kegyességgel a részeseket érdemelt szigorú büntetés alkalmazása nélkül egyszerűen megintette.

$\frac{1}{2}$ óra múlva az ebéd megzavarása után a társaság újra együtt ült és megilletődésének hangokat adva ugyan, folytatta felköszöntéseit és derült kedvvel befejezte.

Estve viradtáig tartó népes, kedélyes táncz-vigalom volt a tanoda javára.

Május 30-kán d. e. 10 órakor a tanoda új nagy tantermében nyílt meg az erdélyi ref. tanárok III. dik értekezlete, miről jövő számunkban.

Különbélék.

* Mult lapjainkban közöltük a főbb momentumait 5 Felsége Pesten mulatásának, most sietünk pesti levelezőnknek érdekes apró részleteivel kibővíteni a magas látogatás eseményeit:

5 Felsége 6-án reggel 9 és 15 perczkor érkezett meg saját gyorsvonatával; az indobáznál saját udvari hintójába ült fel. Az ut mindentől — az első idő daczára — nézőktől volt elfoglalva, a házak díszítve szőnyegek, koszorúkkal, osztrák-, bajor nemzeti színi lobogókkal. Az ablakok szintén telvék nézőkkel. 5 Felsége fogatja a váci utról a Marssekaner házánál letérve, az Erzsébetter és fűrdő-utcán keresztül robotott a lánczidhoz. A lánczidtól egész a császári palotáig mindenütt a czebok, tanuló ifjak, technikusok voltak felállítva. En lassanként egész a palota kapujáig tolakodt m. 5 Felsége a herceg primás vezetése mellett az egyházi- és világi méltóságok, testületek, küldöttségek, egyetemi tanács, s katonai kar várta. A császár magyar huszár egyenruhába volt öltözve, fején kolesag tollas kalpag. A palota közelébe érve, levette köpenyét, s kocsijában felállva fogadta az üdvözlő éljeneket. Miután 5 Felsége itt mulatása magán színeztél volt, sorkatonaság sehol se volt látható. A kocsiból kiszállván, a fölépőszeten kíséretével együtt ment fel. Most következtek a küldöttségek bemutatásai és a fogadó teremben. Pár küldöttség szónoklatára maga a császár nagyon alkotmányos tónusban válaszolt, mint ez a „Pesti Naplóból” is kiténik, hol beszédjei közölte voltak. Egy órakor megállott az eső, s igen szépen feltisztult, ekkor meg a város-erdőbe ment ki 5 Felsége, megnézni a gazdasági kiállítást; a többek közt ki volt állítva Fanda és társainak egy gyorsajtója, s mindjárt helyben, egy pár sorból álló levonatot osztottak széljel. 3-6-ig volt ebéd. Ekkor a Rudolf gözbajóval a Regattát ment megnézni. Estére kelvén az idő egész Pest fényűzőnben úszott, az utcák nézőktől ellepre. Több épület igen díszesen volt kivilágítva,

így: redonté épület, a még befejezésre való akadémiái épület, István nádor, Angol királyné, Loyd épület, Nemzeti-szálloda, városbáz, stb. stb. Több helyt transparent is volt felállítva, így hol Ráth Mór könyvkereskedése van „Lelje népe boldogságán örömet.”

7-én reggel volt a nagyszerű katonai dísz szemle, de az esős idő miatt rövid idő múlva a katonák visszatartásokat; délután a lófuttatást szemléltette meg; mind menet, mind jövet roppant embertömeg foglalta el az utcákat. Este 9-kor indult meg a fátylas-menet. Több lehetett 2500-3000 fátylással. Két katonai, s Rác és Bunkó egyesült zenekara működött, fehérváti játészván a Rákóczy, Hunyadi és Klapka indulókat. A palota előtt — többek közt — Bunkóék „Rég veri már a magyart” is eljátszották. Oly nagy volt az embertömeg, hogy a nagy tolongás miatt nem mehettünk Budára.

E nap délutánján tartott meg az első loverseny is, melyet 5 Felsége legmagasb látogatásával szerencsételtetett.

8-kán reggel pár intézetet látogatott meg, s igen sokáig mulatott az akadémia palotájában.

Este elment a nemzeti színházba, hol Desirée Artót „Faust”-ban Margarétát énekelte. Két és fél felvonásan volt jelen. Majd az új redonté termet ment megnézni, félizre a tánczteremben roppant sok néző foglalt helyet; még tánczra is rápördültek. Fél órai ott mulatása után megnézve mindent eltávozott.

9-kén, azaz azon nap, midőn e sorokat írom, egyetemünket látogatta meg; az egyetemi polgárok a nagy aulát a folyósót, és a bejáratot lepték el díszruhába öltözve. Jóllehet 10-re várták, látogatásával 11-kor szerencsételtette. A bemenetnél az egyetemi rector magnificus 5 nagysága (Schopper) és a dékánok fogadták. A rector beszédjére 5 Felsége magyarul válaszolt, s éljenek vihara közt hatolt be a nagy aulába; itt az egyetemi „dalegylet” üdvözlő énekekkel tisztelte meg. Aztán 5 Felsége körülbelül ezeket intézte hozzánk: „Igen örövendek, hogy önöket szívesen üdvözölhetem, uraim! Tanuljanak jól, és legyenek szorgalmasak, mint eddig. Éljenek boldogul!” Ezeket igen szép és férfias hangon mondotta jó magyarsággal. Éljenek kíséretében meg szemléltette a physicum muzeumot és kis dísztermet; majd egyik, majd másik tanártól kérdezett egyetmást. Lekísérve, körülfogtuk kocsiját, s harsogó éljenek közt távozott körünkől. Ugy látszik, hogy meg volt elégedve a részünkről tapasztalt fogadtatással. Sőt Pálffy többünkkel kezét fogott, s kérte, hogy nyilvánítsuk collegáinknak köszönetét.

Ma délután 9 dikén szintén ki ment a loversenyre; de én már végzem sorimat, mivel mindjárt hat óra, s 5 Felsége jó vissza a lófuttatásról. Éjjeli 11-kor szándékszik menni, jóllehet azt is hallottuk, hogy 13-ig mulat Pesten.

Körünkben nagyon sok idegen mulat, Bécsből kijutást rendeztek ez alkalomkor Pestre, a vendéglők telvék, Pest utcái népesek.

* Mint a pesti lapok írják, Deák Ferenczel állítólag sokáig társalgott 5 Felsége. Első találkozásuk alkalmával a fejedelem nyájasan kérdezte ünnepelt hazánkfiától: „Wie geht's Ihnen Herr von Deák?” mire ez reményét fejezte ki, hogy 5 Felsége a gazd. egyet. szerény kiállításával megelégszik. 5 Felsége azt felelte: „En ma mindennel meg vagyok elégedve s igen boldognak érzem magam.” Az üdv. ebéd alkalmával a Felség megszorítá a jeles férfit kezét s örömmel állítjuk, hogy 5 Felsége e perczben a magyar „közvélemény” nyel fogott kezét.

* 5 Felsége a csolnak-versenyt egészen végig nézte, több ural nyájasan beszélgetett, többi közt akadémiánk elnökével gr. Dessenwiffyvel, és a verseny egyik rendezőjével, gr. Széchenyi Ödönnel, — a regatta végeztével csónakra szállt, hogy a hajós-egylet csónakdáját, mely zöldséggel volt körül ékesítve, megszemlélje. A parthoz közelegetve, a roppant sokaság zajos éljenzésben tört ki. A legmagasb vendég megszemlélvén e helyet, az ott levő tagokat meghívta saját gözöserre, s velük együtt folytonosan beszélgetve rándult fel a Margit-szigetre.

* A bécsi egyetem fekete tábláján következő felhívás olvasható: Azon meggyőződésben lévén, hogy a bécsi egyetem magyar ifjainak általános óhaját teljesítem, felszólítom őket, pénteken délután 5 órakor a consistorialis teremben összegyűlni a fölött tanácskozándok: hogyan fogadják a Pestről visszatérő Fölséget, s fejezzék ki ez alkalommal, miszerint a fővárosban lángragyúlt lelkesedés és hő ragaszkodás az 5 szíveiket is hevíti. Held Kálmán jogász. Láttam: Hirtl rector.

* Baróthi levelezőnk írja, hogy ott e f. hó 5-én tartotta meg arany-menyegzőjét Zaturzo Zatureczky István tsnádi Nagy Julianna asszonnyal. A családnak 38 tagja vett részt e szép és ritka ünnepélyen.

* A „P. L.” értesítése szerint, 5 Felsége 9-én délelőtt írta alá a rendeletet, mely Magyarországon a katonai törvényszékeket felszolja.

* Figyelmeztetjük helybeli olvasóinkat, hogy holnap délután 5 órakor a tanácsház nagytermében érdekes muzeumi felolvasás lesz. T. Szász Gerő ur fog értekezletet tartani Homer Iliásáról. A tárgy érdekessége s a felolvasó ur ismert szép szónoki előadása bizonyosan megérdemli, hogy nagyszámú közönség hallgassa meg.

* A tegnap délben Monostoron ismét meggyújtották Molnár haszonbérli takarmányát az uradalom csűrje közelében. A mult évben a csűr el-évese alkalmával nagy kárt szenvedett volt már Molnár, biztosítatlan égvén el mintegy 20,000 forintta menő gabonája.

* Aranyosszéki levelezőnk írja, hogy azon környeket is megfenyegette egy hatalmas jégzápor, mi azonban egy szélfordulat által feltolatott az erdőkre, s csak is a szélé érintette a várfalvi szőlőket, kendert és egyéb veteményeket, de úgy, hogy a szüretnek ez évben sem fogunk örövendhetni Várfalván emberi emlékezet óta ekkora jég nem volt. Az erdőkben és a bavasali oláh falukon huzódván el a jégzápor zöme, borzasztó károkat tett vetésekben, sarja, erdőkben, juhujakban és marhátkban. Akkor jegek hullottak mint egy-egy tyuktojás, s még nagyobb is. Bórén egy 2 éves tuloknek egy jég úgy megcsapta a szarvát, hogy mindjárt kidőlt. Csegez is sok kárt vallott határain, a hol is egy ur curiositásból megmérte egy jég szemét, s egy jó fontosnak találta azt. Mondják, hogy a toroztkói határt is elverte. Intés a biztosításra!

Politikai hírek.

Francoziaország. Páris, jun. 6. Mondják, hogy a császár egy második levelet is küldött Napoleon ghez, mely sokkal barátságosabb hangon szól, mint az, mely a „Moniteur”-ben megjelent. A császárné szintén buzgolkodik az egyetértés helyreállításán a család körében, különben pedig a hg sem szándékozik a dolgokat a végletekig vinni; következésképp előbb, mint vélik, megjövend az alkalom, mely a történet kibékülést bebizonyítandja Mexikoból ismét nyugtalanító tudósítások érkeztek. Az admirálok jelentik, hogy nagy tömegek mozognak északról Mexiko felé, és egyesülnek a republikanusokkal.

Páris, jun. 8. A mai „Moniteur” császári proclamatiot közöl az afrikai hadsereghez, annak a tett erőfeszítésekért s kiállott szenvedésekért köszönetét fejezi ki. Afrika — mondja a császár — azon nagy iskola, melyben a katona kiképeződik, hol azon férfias erényeket teszi sajátjává, melyeken a hadsereg dicsősége alapszik. Mialatt hátra szembezártok a veszélyvel, nélkülöztök, s a becsületet és kötelességet előbbre tenni tanuljátok az anyagi élvezeteket, soraitokban a harag sohasem élte tul az itközöket. Ti voltokt elsőik, kik az araboknak baráti kezét nyújtottak. Akarom, hogy ezek nagylelkü igazságos bánásmódban részestüljenek, mert jövőre tetemes részét képezendik a nagy francia családnak. Ti érdemeket szerzettetek a hazáért, s a haza köszönetet mond nektek érte.

Páris, jun. 9. A mai „Moniteur” közli a császárné decretumát, melyszerint a lapoknak adott irásbeli megintések, Párisban és a megyékben megszüntetnek. Napoleon herczegnek mindkét hivataláról való lemondása elfogadtatott.

Olaszország. Florenz, jun. 5. Míg a székvárosban ma az alkotmány-ünnepet tartják, az alatt Olaszország legtöbb jelentékenyebb városában népgyűlések rendeznek, melyekben tiltakozó határozatok hoztak a Rómának adandó engedmények ellen. Ezen tiltakozás már későn jön, mert Ratazzi barátságos közbenjárásával kicsinálta, hogy a ministerium megegyezett a Vegezzinek adott utasításokban, Vegezzit a pápa mint Olaszország rendkívüli követét ünnepélyes kihallgatáson fogadandja. Nagyon el van terjedve azon hír, hogy a pápa és Victor Emanuel személyesen fognak találkozni. A cselekvési párt nem sokára meg foghat győződni, hogy a Rómával folyamatban levő alkudozások sem az egységi programról lemondást, sem a szabadság ügye irányában árulást nem tartalmaztak és nem követtek el. A Rómával egyesítés idegen befolyás nélkül esett meg.

A „Journal de Bruxelles” jelenti, hogy Antoinelli bibornok Meyendorff bárót emlékeztette az orosz kormány abbéli igéretére, miszerint Felinski varsói és Krasinski wilnai érseket, a béke helyreállítása után visszabelyezi püspöki székeikbe. A bibornok szerint ezen kötelezettség teljesítésére már most megérkezett a pillanat.

A florenzi „Avenir” jelenti, hogy b. Hübner a toskánai, párnai és modenai nbgek tiltakozásait a pápa és Olaszország közti kibékülési terv ellen benyújtotta. A „France” erre megjegyzi: Ez a nyilatkozat megerősíti, mit törekvéseikről mondotunk, melyeknek célja IX. Pius nagy lelkü kezdeményezésének neutralizálása, és melyek Olaszországban sajnálatra méltó ellenkezést akarnak továbbra is fenntartani az egyház és állam között. Ugyanazon lap szerint máj. 27-én rendkívüli futár érkezett volna Rómába, hogy a sz. atyának Victor Emmanuel egy levelét adja át.

Németország. Berlin, jun. 8. A budget-bizottmány tegnap esti ülésében, megállapítja a jelentés a hadiköltségek kérdésében. A jelentés egy szerint a kormány javaslatának félrevetését indítványozza. A szándékról, hogy határozat is hozatassék, lemondtak. A kormánybiztosok nem nyilváníták, hogy a javaslat visszavetették. A pénz és kereskedelmi bizottmány egyhangulag elfogadta a szerződést a vám-egylet tovább fönmaradásáról máj. 16 után, valamint zárjegyzőkönyvet is.

Berlin, jun. 9. A „Corresp. Zeidler” megerősíti, hogy az oldenburgi nbg ittlete messzekiható fontosságú, a hgaégek kérdésében forduló pontot képez; Angustenburg h. re nézve már minden késő, nem segíthet rajta Austria és a közép-államok pártolása; Austria valószínűleg helyben fogja hagyni eltávolítását, minthogy a rendek egybehívására nézve elfogadta Poroszország nézetét.

Szerbia. Belgrad, jun. 6. A hiv. „Gen. Corresp.” írja az 50 éves szerb nemzeti ünnepéről: Junius 5-ikén tartott meg; reggeli 7 órakor vette kezdetét, nagy liturgiával mely alatt egy zászlóalj rendes katona, egy zászlóalj nemzetőrség és egy tüzérlég tette a díszszólgálatot. Az istentisztelet után Mihály hg egy külön e célra készített emelvényről tartott beszédet a néphez, kiemelvén abban ezen ünnep nagy fontosságát s a szerb szabadság becsét, s kiemelvén saját atyjának és a melléje állott hősöknek érdemeit, és összehasonlítván az előbbi és mostani állapotokat. Ezután érdemkeresztet s érmek osztattak ki 29 szerb hazafi között, a kik még Milos alatt harcoltak. Legelőbb Matija Simics senator szólítottatott elő a keresztet átvenni. Ez pedig visszaadta azt a fejedelemnek, azon nyilatkozattal, hogy ötlet illeti az meg mindenek előtt, mint azon hős fejedelem méltó fiát, ki a szerbket a szabadság kivívására felhitta és vitézül vezette. Mire a fejedelem ezt válaszolá: „Örömmel fogadom el, senator ur, ezen kitüntetés az ön kezéből, nem azon hitben, miha megilletne már az engem eddigi tettemért, melyek még nagyon csekélyek; hanem a feletti örömdetes szízzel, hogy a kik ezen kitüntetésre már érdemeket lettek, azon meggyőződésben vannak, miszerint én is méltóvá teendem magamat reá azon érdemek által, melyeket Szerbiáért még ki fogok vívni.” Délután különféle népmulatságok rendezettek, s este ki volt a város világitva. Ma a fejedelemmel diszebed van 350 területre.

Orosz-Lengyelország. Varsó, jun. 1. A „Wanderer”-nek írják: Itt nagyon meglepőnek találattat az, hogy az osztrák külügyminister Mensdorff gróf egy Reichsrath-alsóházi tag által interpelláltván a gácsországi batárszél mellett látható orosz csapatok összpontosítása iránt, azt felelte, hogy azon csapatokat nem sokára visszarendeli onnan az orosz kormány. Itt az efféle visszarendelésről senki se tud semmit, s nem is számíthatni reá; mert az orosz kormány minél gyakoribb csapatváltoztatások által azon célt akarja elérni, hogy a hadsereg katonasága és tisztjei lehetőleg mindnyájan jól megismerkedjenek ezen vidékkel; az élelmészési czikkék iránt kötött szerződések is arra mutatnak, hogy a csapat-elhelyezések állandóak maradnak buzamos ideig ezen határszélen; valamint az is csak erre mutat, hogy a katonáknak a napiparancsokban ismételve meghagyottat a lakossággal való barátságos bánás, s a népnek is ugyanez ajánlatik a katonaságra vonatkozólag a polgári hatóságok részéről.

Amerika. New York, máj. 31. Johnson amnestiát hirdett, mely alól a kormányzók, a főtisztek az ezredestől és tengerészeti hadnagytól fölfelé, s a 20,000 dollárnyi értékűnél nagyobb vagyonnal bíró lázadók kivételnek. Kirby Smith megadta magát. A megadás a déli államok minden haderejét magába foglalja a Mississippin tul.

Ujabb. Páris, jun. 9. A római titkos nemzeti bizottmány elutasítja magától a „reactio által kiosztott proclamatioikat”, mikben az olasz népet a Rómával való egyezkedéstől elidegeníti. A bizottmány ezen kiáltványokat hamisaknak nyilvánítja, s felszólítja a hazafiakat bizalomra a király és a pápa személyében. Az egyesült államok külügyministerének május 22-ről kelt, az Unio párisi követéhez Bigelow urhoz intézett sürgönye kijelenti, hogy Amerika halás emlékekben tartandja azon érzületeket, melyeket a császár Lincoln megöletése alkalmából a senatus s törvényhozó testület irányában nyilvánított, és emlékeztet a két nemzet régi barátságos viszonyára, mely részünkről — mondja a sürgöny — szívélyes és őszinte.

— Köln, jun. 9. A „Köln. Ztg.” félhivatalos berlini levelében megerősíti azon hirt, melyszerint az oldenburgi herczeg késznek nyilatkozott a porosz februári követelmények föltétlen elfogadására, s további tárgyalások végett Bécsbe megy. A pétérvári kabinet ujong elhatározta, hogy az oldenburgi herczegnek az átengedési okmányt kiszolgáltattja. Bauerband titkos tanácsos s bonni tanár a korona-syndicatus tanácskozmányaiban részvevendő Berlinbe utazott.

— Brüssel, jun. 9. Az „Ind. belge” párisi levelezője, ujabb versiot hoz a Napoleon hg és a császár között lefolyt viszály tárgyában. A herczeg még Párisban közölte a császárral az ajaccioi beszéd alapvonalait, s azt hitte, a császár beleegyezésével lát munkához. Elküldte aztán a teljes szöveget is Algirba, s ekkor a császár a beszéd elmondását tiltotta, de a rendelet későn érkezett Ajaccioba. A császár nem tudván, hogy késedelmi ok forog fen, a herczeget engedetlennek vélte, s innen a szigorú rend-rentasítás.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE június 3-kán 1865.

Államadóság.	Adott ár.	Tartott ár.	Elsőbbégi kötvények.	Adott ár.	Tartott ár.
6% es nemzeti kölcsön	100	76 80	Osztrák Lloyd	90	91
5% es metalliques	100	71 30	Dunagőzhajózási	95	96 50
4% es metalliques	100	63	Államvaspálya	110	111
1839-dik évi teljes	100	156 50	Lomb-velencei	105	105 75
1839-dik ötdrész	100	153 50			
1854-dik teljes	100	87 50	Részvények.		
1860-dik teljes	100	92 80	Hitelintézet	200	183 20
1860-dik ötdrész	100	96 75	Bankrészevény	801	803
			Alsó-ausztr. esc. bank	500	588
Záloglevelek.			Lloyd	500	280
Nemzeti bank 10 éves	5%	103	Dunagőzhajózási	500	478
" " kisors. ezüst.	5%	93	Pesti lánchíd	500	355
" " oszt. é.	5%	88 75	Északi vasút	1000	1824
Gall. hit. int. oszt. ért.	4%	70	Állam	500	188 60
Magyar földhitelintézet	5 1/2%	79 75	Déli	200	226
" " 10 év. jöv. jegy	6%	70	Déli	200	134 75
			Nyugati	200	147
			Tiszai	200	147
Földtehermentesítési kötelezvények.			Váltók (devisek)		
5% es magyarországi	100	74 30	három hónapra.		
" " erdélyi	100	70 50	Angsburg 100 dh német fr.	90 50	90 70
" " horvát.	100	74 50	Frankfurt 100 fr.	90 50	90 80
			Hamburg 100 bankmark	80 60	80 60
Sorsjegyek.			London 10 ft. sterling	108 70	108 75
Hitelintézet	100	125 50	Páris 100 frank	43 20	43 25
Dunagőzhajózási	100	85			
Triesti	100	111	Pénznekem.		
Eszterházy herceg	40	111 50	Korona	14 90	14 95
Salm	40	31	Császári arany	5 21	5 22
Pálffy	40	27	Reczés	5 19	5 20
Clary	40	26 75	Napoleons'or	8 75	8 76
St. Genois	40	27	Orosz imperialok	8 97	9
Budai	40	26 50	Porosz pénztári utalvány	1 61	1 62
Windschgrätz	20	17	Ezüst	106 75	107 25
Waldstein	20	19 50			
Keglevich	10	13 20			

Á t n é z é s e
 a kolozsvári levél- és szekérposta indulásának érkezésének.
Indul a levélposta:
 Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor.
 Szegedre, Brassó- és Oláhországba naponként d. u. 6 órakor.
 Maros-Vásárhely felé naponként d. u. 6 órakor.
 Lengyelhon északkeleti részébe, úgy Bukovina- és Moldvába
 Csernovicz felé, valamint Választ-, Dézs-, Nagy-Bánya- és Beszter-
 tereczre naponként esteli 6 órakor.
 Debreczen felé Zilahon és Szilágy-Somlyón át. N. Károlyra na-
 ponként délután 8 órakor.
 Mocsra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton délután 8
 órakor; egyéb napokon esti 6 órakor.
 Kolozsra kedden, csütörtökön és szombaton déli 12 órakor.
Érkezik a levélposta:
 Magyarhon- és külföldről, névszincet: Bécsből, Pestről, Kassáról,
 Szegedről, Temesvárról, Aradról, N.-Váradról naponként 2-3 óra tájban.
 Szeged felől, Brassóból, M.-Vásárhelyről, Abrudbányáról, Zalatna-
 náról, Temesvárról és Tordáról naponként reggeli 8-9 óra közt.
 A Csernovicz felől jövő s ezzel egyesült nagy-bányai levél-
 posta naponként reggeli 6 órakor.
 Debreczen felől Sz.-Somlyón át naponként reggeli 6 órakor.
 Mocsról naponként reggeli 6 órakor.
 Kolozsról kedden, csütörtökön, szombaton délelőtt 10 órakor.
A szekérposta indul:
 Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor.
 Szegedre és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órakor.
 Maros-Vásárhelyre naponként d. u. 5 órakor.
 Csernoviczra, Beszterczére, Dézsre naponként esteli 6 órakor.
A szekérposta érkezik:
 Bécs, Pest és Nagy-váradról naponként d. u. 2-3 óra közt.
 Szegedről és Brassóból naponként reggeli 8-9 óra közt.
 Maros-Vásárhelyről naponként reggeli 7 órakor.
 Csernoviczról s Beszterczéről naponta reggeli 6 órakor.

A Biasini gyorskocsis indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton dél
 11 órakor.
 Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken vasárnap, a vonat
 érkezte után. — Szállítási díj 8 frt 40 kr.
 Kolozsvárról Brassóba kedden és pénteken reggel 4 órakor. — Szállítási díj
 Tordáig 2 frt 10 kr. N.-Enyedig 4 frt 38 kr. K.-Fejérvárig 6 frt 68 kr. Szászsebe-
 sig 7 frt 36 kr. Szegedre 10 frt 40 kr. Brassóig 18 frt.
 Brassóból N.-Szebenbe kedden és pénteken reggeli 9 órakor.
 N.-Szebenből Kolozsvárra szerdán és szombaton reggeli 8 órakor.
 E vonalokon gyorskocsik is kaphatók minden időtájban.

Alsó-ausztr. mérő: vagy is két nagy véka.				
Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török-búza.
360-360	210	92	300	10
340	196-180	228-190	126-120	278
320-280	200-180	80-70	260-240	12
271-267	170-166	110-110	190-180	10
440-390	246-232	700	804	11
338-316	280-260	120-90	182-182	11
250-240	140-120	90-70	180-160	12
350-340	210-200	136-134	180-180	12
360-320	224-210	100-92	320-240	12
425-373	267-240	173-160	293	13
600	200	125	300	12
346-294	160-146	80-75	106-100	100

Gabonaár Kolozsvárt május 18-kán 1865.
 (Bécsi mérője osztrák értékben.)
 Tisztabúza 3 frt 50 kr. Elegybúza 2 frt 30 kr. Rozs 2 frt —
 kr. Árpa 1 frt 20 kr. Zab 1 frt — kr. Török-búza 2 frt 30 kr.
 Pityóka frt 80 kr. Marhahús frt 14 kr.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.
 2411 — 1865. (190) (2-3)
Árverési-hirdetmény.
 Kolozsvár szab. kir. város pálinka korcsmárlási joga a flgs kir. kor-
 mányoknak idei május 15-kéről 13350 száma alatti rendeletével közzét
 legmagasabb elhatározás nyomán újban haszonbérbe adandó levén, az a **folyó év júli-
 us 1-től számítandólag 3 évre, tehát az 1868 dik év június utolsó nap-
 jáig** közárverés útján ki fog adni, egy vagy több egymásért jótállani kész, a ké-
 pes vállalkozóknak; a nyilvános árverés **folyó június hó 16-kán délelőtti 9
 órakor a város közgyűlési termében megkezdendő,** s addig is a szerző-
 dés egyes tetelei a városháznál a főbírói, szóközi és jegyzői irodákban megtekint-
 hetők levén.
 A felkiáltási ár 18,000 forintban van megállítva, az 500 forintban már megál-
 litott ugyancsak ezen haszobéri tárgyhoz tartozó fellegrvári korcsmárlási jog bérén
 kívül; a vállalkozni kívánók pedig kötelesek a felkiáltási összeg 10% jét, mint bá-
 natpénzt, készpénzben, állam- vagy város nevére szóló passiv kötelezvényben az ár-
 verező-bizottmányának a hozzájárulás előtt letenni; a pedig kire, mint legtöbbet ígérő-
 re a haszonbéri tárgy leveretik, ennek biztosítására tartozik a haszonbér értékét
 egyszerűen megittó hiteles zálogát az árverező bizottságnak előre bemutatni, annak
 megvizsgálhatása és el- vagy el nem fogadhatása iránti határozata megtehető végett.
 Pecsét alatti ajánlatok (Offertek) is a fenn kitett mennyiséggel bánatpénzzel el-
 látva elfogadhatnak, de csak az árverés megkezdéséig való időben, olyanok aztán
 az árverés bevégeztével nyitandók ki; utóajánlatok (Nachofferter) pedig el nem fo-
 gadhatók.
 A haszonbéri szerződvény a legtöbbet ígérőre, az ígért megtörténtével s az árve-
 rezési jegyzőkönyv aláírásával azonnal, de a városra csak is a szabályszerű felsőbb
 jóváhagyások után válik kötelezővé.
 Kolozsvár esk. közönségének idei június 7-én, a tanácsnak azon hó 8-kán tar-
 tott üléséből,
 Kiadta
Elekes András,
 h. aljegyző.

NEM HIVATALOS.
 (65) (4-*)
 A berlini gyógyszerész **Daubitz R. F.** által a legjobb gyomorerősítő és
 vértisztító növényekből készült
**DAUBITZ R. F.-féle
 NÖVÉNY-LIQUEUR,**
 jóltevő hatása végett, főleg az emésztésre, s az azáltal okozott **rendes vér-
 képzésre,** orvosok és emésztőkől magának osztatlan elismerést vivőt ki
Elismerő irat.
DAUBITZ R. A. urnak helyett.
 Legnagyobb örömben tudatom önnel, hogy növény-liqueurje nemcsak nö-
 met, hanem engemet is sokéves bajunktól, mely **étvágyhiány, gyenge
 emésztés,** a fő iránti **vértelenség és székdugulásból** állott, előhaladt ko-
 runkban tökéletesen megmentett. A midőn ezért önnel köszönetet mondtok, ké-
 rem önt sokak érdekében, **hogy e fényes eredményt nyilvánosságra
 juttassa.** Kész vagyok ez iránt bárkinek szóval pontos felvilágosítást adni.
 Bécs, 2-dik november 1864
 tisztelettel
ALBERTH ANTAL és neje,
 Stadt, Himmelfordtgasse 6.
Hämorrhoidalis bajok ellen csak a **DAUBITZ R. F.-féle** növény-
 liqueurt, Berlin, Charlottenstrasse 19, ajánlhatom, mivel használása köv. tkezté-
 ben attól csaknem végképen megmenekedtem.
 Hammerstein.
MANTEUFFEL A.
 lovag, jószág birtokos.
 E liqueur főraktára egész Ausztriára nézve van **Bécsben Daubitz C.
 A-nál, Herrengasse N° 6** s a felhatalmazott raktárosoknál Kolozsvárt és
 Dézszen **Tauffer Józsefnél,** Szászvárosban (Broos) **Német Vilmosnál.**
 Egy palack ára 1 frt o. ért.

(133) (7-*)
a Dianafürdő árjegyzéke.
 Egy első osztályú kádos meleg fürdő ruhával — frt 50 kr.
 " 2-dik — — — — — frt 40 kr.
 " 3-dik — — — — — frt 30 kr.
 " gőzfürdő a szokott napokban ruhával — frt 60 kr.
 " " mindennap különös órákban 1 frt 20 kr.
 " hideg vagy zuhanyos fürdő ruhával — frt 20 kr.
 " bához rendelt melegfürdő rézkádban 1 frt 20 kr.
 " " " fakádban 1 frt — kr.
 Cselédeknek és szegényebb sorsuaknak egy fürdő — frt 20 kr.
 Ezeken kívül rendelhetőnek különféle **mesterséges ásványos** u. m. kén-
 köves, vasas, sós, jodos, szappanos, malátás, jó illatu füves, és több efféle fürdők is.
 Gyengélkedőknek egy kocsi általi szállításról is van gondoskodva.
**Előfizetés útján, több rendbeli fürdőkre a fennebbi árak is
 leszállíthatnak.**
 A DIANA-fürdő Igazgatósága feleslegesnek tartja, az ezen intézetben oly ké-
 nyelmesen ellátott tiszta számos melegfürdőknek és különösen a gőzfürdőknek számla-
 talan bántalmakban való sikeres batásáról bővebben szót emelni, és csak is az ezu-

táni használatban, és a t. cz. közönségnek számos látogatásaiban több meg több
 meggyőződést öhajtt.
 Kolozsvárt, 1865 ben
a DIANA-fürdő Igazgatósága.
 (77) (4-*)
Dr. Romershausen szem-esszenciája
 láttehetség megtartása, erősítése és helyreállítására.
 Ezen cím alatt árulatik valami **esszencia,** melyet nem régeből egy keres-
 kedői üzletembe felv ve volt könyvvivő Drezdában utáncsinált, s így átalános keres-
 kedelmi forgalomba hozott, annyira, hogy azt az én igazi esszenciámól lvegeről, ki-
 állításáról s hozzácsatolt utasításról, szorosabb vizsga nélkül megkülönböztetni nem lehet.
 Az ügy érdekében szabadságot veszek magamnak tehát következőket közölni:
 Az utánzott esszencia általam lett megvizsgálataása szerint legtovább sem ha-
 sonlít a valódihoz, miről mindenki könnyen meggyőződhetik, ha az esszenciát viz-
 zel melegeyíti, midőn az igazi esszencia vastagon tejes, kellemes szagú, s szembe-
 tartva jótékonyhatású, s látást eredményező, az utánzott ellenben gyengén tejes, vat-
 kaszagú, s szemre illetve rágós mosóvizet ad.
 Az igazi **szemeszenciája** oly palackokban árulatik, melyek az én lvegbe lé-
 vő bélyegemmel, s dugóján létező pecsétemmel vannak ellátva, bélyegem minden
 szegletébe találtató sas hordozza ezen czégetem **„Apotheke zu Aken F. G. Geiss“**
 és alatta is olvasható **„F. G. Geiss in Aken a/Elbe.“** a baszóalási utasítások
 is sassaímmal és aláírásommal hasonlóan el vannak látva; mely ismertető jegyek a
 hamis **szemeszenciánál** hiányoznak, s melyekről fogva a vásárló némi ügyelet
 mellett, az igazi **esszenciát** az utáncsináltól könnyen megkülönböztetheti, s ma-
 gát az ártalomtól megóvhatja.
 Bátor vagyok még megjegyezni, miszerint az általam már 25 év óta készíteni
 szokott **Dr. Romershausen-féle szemeszenciát** melynek készítésére és gyártására
 Dr. Romershausen csak egyedül engem tanított meg, most is mint eddig, **nagy bu-
 teliját 1 talér, kis buteliját pedig 20 ezüst garas** árban megszerez-
 hetni, valamint gyógyszerertámban, úgy azon különös raktárban is, mely van:
Kolozsvárt Wolf J. gyógyszerertár tulajdonosnál. Ára **2 frt 50 kr o. é.**
 Aken a/Elbe, 1865-ik évi február hóban
Dr. F. G. Geiss, gyógyszerész.

Megjelent
 és **Stein János** könyvkereskedésében
k a p h a t ó:
Az Általános POLGÁRTÖRVÉNYKÖNYV
IV-dik és utolsó füzeté
 mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legújabb időig meg-
 jelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és uta-
 sító jegyzetekkel ellátva.
 Irta **Hilibi HALLER KÁROLY,**
 a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és ke-
 reskedelmijog, csöndrendtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az
 igazságügyi elmél. államvizsgálati bizottságnak tagja.
 Egy füzet ára **1 frt 80 kr** oszt. értékben.

KÉPVISELET
 a Királyhágon inneni ev. ref. Superintendenciában.
 Irta Gyarmati Miklós. Ára 40 kr.
Csete László.
Jogász négyes.
 Zongorára alkalmazta Rauchleitner Antal. 51-dik mű. Ára 60 kr.
A s é t a.
 Idylle. Zongorára szerzé Rauchleitner Antal. 49-dik mű. Ára 1 frt.
Árkosi emlék.
 Enyelgő rögtönzés. Zongorára szerzé Rauchleitner Antal. 46-dik mű. 70 kr.

**A gyakorlati orvostan
 kézikönyve.**
KUNZS
 Hasontartalmu munkája nyomán és a magyar országos egyetem
 irányának tekintetbe vételével.
 Kidolgozta: Szabadföldi Mihály. Ára 4 frt.

Szavalmányok növendék leányok
 számára. Osszeállítá Réthi Lajos.
 Ára 80 kr.
Utirajzok. Irta Zombori Gedő.
I-ső kötet: Magyarország, Au-
 stria, Morva és Csehország, Német-
 ország, Holland, Belgaföld, Angol-
 ország.
II-k kötet: Franciaország, Schweiz,
 Savoya és schweitzli határhegyek,
 Olaszország, Krajna, Karantán és
 Steierország. A két kötet ára 2 frt.

NÖVENDEK LAPJA
 Ugyan csak **STEIN JÁNOS**nál előfizetheti
 ezimű szepirodalmi és ösmertetterjesztő hetilapra.
 Tekintélyes tanárok, jó nevé irók és gyakorlott növelők közre-
 működésével szerkeszti **Réthi Lajos;** megjelentik minden **csütör-
 tőken** nagy nyolczad ivén;
 Előfizetési ára:
 negyed évre 1 frt 50 kr.
 három negyed évre, apr.—dec. 4 frt — kr.
 Az előfizetési pénzek **STEIN JÁNOS** könyvkereskedésébe utasítandók.
 Teljes számu példányokkal még szolgálhatunk.

(191) (1-1)
 Egy **női karperecz** arany
 kapcsolcsai és **6 klarissal,** teg-
 nap a sétáren elvesztett. Kéretik
 a becsületes megtaláló azt a es.
 kir. rendőrhivatalba, vagy dr.
 Fischer urnál 5 frt le/dijért lenni.

(186) (2-3)
 A **Sztojkan** fürdő idénye **folyó hó
 1-jén** meg lévén nyilva, miután ns. Belső-
 szolnokmegye tkts. Tisztségének intézkedé-
 se folytán az, az eddigi nyereszkezdést mel-
 lőzve, az e honi más első rangu fürdő
 mintájára, és a magasabb igényeknek s
 műüzlésnek megfelelőleg, egy a szenvedő
 mint a csak időtöltést és szorakozást keres-
 vendégek szüksege- és bényelmének szem
 előtt tartásával tetemes költséggel szerelte-
 tett fel; nem csak hanem az egész idény-
 re fürdő orvosra is gondoskodva van, s
 végre miután egy a szobáknak, mint szint-
 len az étkeknek izletesen és tetemesen le-
 szállított áron kiszolgáltatására legfőbb
 gond leend fordítva: minél számosabb lá-
 togatásért eszedz.
 Sztojkan, június 4-én, 1865.
VOITH JÁNOS, haszonbérelő.

(183) (3-3)
 Közállományi meghatalmazás alap-
 ján **ügyvédi irodámat f. hó 24-
 dikén** megnyitottam **Déván ba-
 rát-tér 506 sz. a;** mit is, a t. cz.
 közönségnek szolgálat készségemet ajánl-
 ván, ezennel közhírré tesztek.
 Déva, 1865 május 31-kén.
LÉHMANN ROBERT,
 orsz. hites ügyvéd.